

Szkoła podstawowa w Siennie pod Wągrowcem otrzymała w r. 1991 imię Ks. Jakuba Wujka.

Muzeum Regionalne od 1991 r. organizuje „Ogólnopolski konkurs im. Ks. Jakuba Wujka na sztukę ludową i amatorską o tematyce biblijnej”. Pomysłodawcą i duszą imprezy jest kustosz Muzeum mgr Zofia Zawol.

Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Pałuckiej w Wągrowcu wydało w r. 1995 zeszyt biograficzny poświęcony ks. Wujkowi, pióra Leokadii Grajkowskiej (zob. recenzje w niniejszym zesz. RBL).

JCh

N E K R O L O G I

Ks. Antoni Kiełbasa SDS

ŚP. KS. JAN DROZD SDS (1914–1966)

W dniu 25 listopada 1996 r. w klasztorze salwatorianów w Krakowie zmarł w 82. roku życia ks. dr Jan Drozd, znany w Polsce autor wielu przekładów i komentarzy biblijnych, wykładowca w Wyzszych Seminariach Duchownych w Nysie, Wrocławiu, Bagnie i Kazimierzu Biskupim. Należał do grona powojennych organizatorów studiów seminaryjnych na Ziemiach Zachodnich. Jego pogrzeb odbył się w Krakowie 3 grudnia. Został pochowany w grobowcu zgromadzenia na cmentarzu Salwatorskim.

Pochodził z górnośląskiej, górniczej rodziny. Jego rodzicami byli Józef i Antonina z d. Janota, która dożyła sędziwego wieku. Ich syn Gerard urodził się 10 X 1914 r. w Halembie. Miał dwie siostry i dwóch braci. Pod wpływem kazań gorliwego misjonarza salwatorianina ks. Cz. Małysiaka, który w 1928 r. głosił w Halembie misje, czternastoletni Gerard Drozd wstąpił do niższego seminarium salwatorianów, a w 1933 r. do ich nowicjatu, przyjmując imię zakonne św. Jana Apostoła i Ewangelisty. Od tego czasu był on urzeczony postacią Umiłowanego Ucznia Chrystusa. Studia filozoficzno-teologiczne odbywał na Uniwersytecie Jagiellońskim. W uroczystość Zesłania Ducha Świętego 12 V 1940 r. przyjął z rąk abpa i prof. Michała Godlewskiego święcenia kapłańskie. Gdy w maju 1942 r. rozpo-

czą działalność konspiracyjną UJ, zdolny i odważny ks. Jan Drozd studiował polonistykę i romanistykę. Był on starostą grupy, zajmował się wyszukiwaniem miejsca dla wykładów i troszczył się o książki z bibliotek. Słuchał wykładów między innymi profesorów: Małeckiego, Nitscha i Pigionia, u którego napisał pracę magisterską nt. *Dramaty C.K. Norwida*. Po zakończeniu II wojny światowej ks. Drozd, związany podczas studiów teologicznych z prof. A. Ficem OP (†1943), w 1945 r. został uczniem wybitnego biblisty ks. prof. Aleksiego Klawka. Pod jego kierunkiem napisał pracę: *Wpływ epikureizmu na saduceizm*, którą obronił na UJ w 1948 r.

Trudna powojenna sytuacja – brak nauczycieli i wychowawców – była przyczyną, że ks. dr Drozd musiał podjąć się zajęć dydaktyczno-wychowawczych wśród młodzieży zakonnej, a także funkcji redaktora wydawanego przez zgromadzenie miesięcznika „Salwator”, poświęconego propagowaniu idei Dnia Kapłańskiego, rozwijanej przez Salwatorianów od 1934 r. na całym świecie.

W 1951 r. ks. Drozd zaczął dojeżdżać z Krakowa z wykładami Pisma św. i literatury polskiej do niedawno założonego seminarium duchownego diecezji opolskiej z siedzibą w Nysie. W następnym roku przeniósł się tam na stałe jako wykładowca innych jeszcze dyscyplin, a przede wszystkim jako wychowawca i ojciec duchowny. Wielu wychowanków pierwszych lat seminarium duchownego Śląska Opolskiego do dziś z wdzięcznością wspomina swojego dawnego profesora i wychowawcę. Cenili jego pracę przełożeni i koledzy z grona profesorskiego. Ks. rektor Jan Tomaszewski w 1952 r. napisał do prowincjała salwatorianów ks. Piusa Piętki słowa: „Ks. prof. Drozd tak pięknie wywiązał się z podjętych obowiązków, że nie tylko alumni, ale i Księża Profesorowie są z całym uznaniem dla jego wiedzy biblijnej i metody nauczania”. Jego praca w Nysie trwała do 1959 roku. Działał też poza seminarium, wygłaszając konferencje ascetyczne w czasie zjazdów duchowieństwa. W pracy swojej zawsze kierował się potrzebami i dobrem Kościoła na Ziemiach Zachodnich. Stąd w roku 1958 podjął się wykładów w Metropolitalnym Seminarium Duchownym we Wrocławiu. Pracował w nim przez dziesięć lat, do 1968 r.

Ks. prof. J. Drozd czuł się zawsze związany ze swoim zgromadzeniem zakonnym. Był świadom, że w organizowaniu życia religijnego po 1945 r. na Ziemiach Zachodnich salwatorianie mieli swój szczególny udział, przez otwarcie w Bagnie k. Wrocławia w 1946 r. nowicjatu a potem w 1953 r. własnego studium filozoficzno-teologicznego, dziś afiliowanego do Papieskiego Fakultetu Teologicznego we Wrocławiu. Od początku tego studium należał ks. Drozd do grona wykładowców, a w 1957 r. został dyrektorem studiów w WSD w Bagnie. Jego talent organizacyjny i zdobyte doświadczenie nadały

tej zakonnej uczelni trwałe formy rozwoju. Jego wyjątkowy zapał do nauki, bezpośredni kontakt ze studentami sprawił, że wielu absolwentów seminarium salwatoriańskiego dzisiaj pracuje w różnych ośrodkach naukowych w kraju i za granicą.

Zbliżające się tysiąclecie chrześcijaństwa w Polsce domagało się – jak napisał Prymas kard. S. Wyszyński w przedmowie do I wydania Biblii Tysiąclecia – od polskich biblistów katolickich trudu przekładu całości Pisma św. z języków oryginalnych. Redaktor naukowy tego dzieła o. prof. Augustyn Jankowski OSB zaprosił do współpracy cenionego przez siebie ks. Jana Drozda. Polecił mu dokonać przekładu Księgi Sędziów, Księgi Ezechiela i Ewangelii św. Jana. Gdy później ks. prof. A. Klawek wystąpił z inicjatywą wydania Biblii Poznańskiej ks. Drozdowi zlecono tłumaczenie Księgi: Barucha, Ezdrasza, Nehemiasza, Przysłów, Koheleta, Tobiasza, Judyty, Estery i Pieśni nad Pieśniami. Sumienność, rzetelność, piękno języka ks. J. Drozda sprawiły, że został on poproszony przez ks. prof. Stanisława Łacha do współdziałania przy wydawaniu przez KUL komentarza do Pisma św. Również opat tyniecki o. prof. A. Jankowski, przystępując w 1972 r. do drukowania w księgarni św. Jacka w Katowicach swojej serii „Attende Lectioni” (wydano 17 książek) przyjął aż trzy pozycje pióra ks. Drozda: *Ostatnia Wieczerza nową Paschą* (1977), *Ojciec nasz. Modlitwa Pańska według współczesnej egzegezy* (1583), oraz *Błogosławieństwa ewangelijne (Mt 5, 1–12, Łk 6, 20–26)*, (1990).

W pisarstwie biblijno-teologicznym ulubionym tematem ks. J. Drozda była mariologia. Napisał poszukiwane przez duszpasterzy książki: *Orędzie Niepokalanej* (1975, wyd. 2:1990), *Maryja w roku kościelnym* (1983), oraz *Maryja Matka Boga i Matka nasza* (1989). Niniejsze prace stanowią biblijny komentarz do roli Matki Chrystusa w dziele zbawczym Syna Bożego, ukazują historyczny rozwój Jej kultu w Kościele, a zwłaszcza w Polsce oraz przypominają apele Najświętszej Maryi Panny kierowane w ostatnich dwóch wiekach do całej ludzkości. Wraz z publikacjami maryjnymi pojawiają się tematy hagiograficzne. Najpierw były to artykuły o założycielu salwatoriaków ks. Franciszku Marii od Krzyża Jordanie oraz na temat świątobliwych osób duchownych i świeckich. Już wtedy, jak mi mówił ks. Drozd, zamierzał napisać obszerny życiorys ks. F. Jordana na użytek polskiego czytelnika. Znaczne przesunięcie terminu opracowania wymarzonej biografii okazało się bardzo korzystne dla samego autora. W 1971 r. Generalat Salwatoriaków powołał międzynarodową komisję historyczną, która jeszcze w tym samym roku zaczęła wydawać w Rzymie serię: *Documenta et Studia Salvatoriana* (dotąd ukazało się 21 tomów, głównie źródeł archiwalnych). Dokumentacja ta i inne ostatnio wydane publikacje stanowiły bazę dla książki ks.

J. Drozda pt. *Pod znakiem Krzyża. Życie, działalność i duchowość ks. Jordana* (1991).

Ks. Jan Drozd, mimo własnych upokarzających go doświadczeń, nigdy nie załamywał się. Miał w sobie rzadko spotykaną energię działania. Nikomu nie potrafił odmówić pomocy. Pomagał różnym ludziom, a zwłaszcza siostrzom zakonnym różnych zakonów w redagowaniu tekstów i w przygotowywaniu ich pozycji książkowych do druku. Jego bogaty dorobek pisarski znacznie poszerzył polską literaturę religijną.

Trzebnica

Ks. ANTONI KIELBASA SDS

BIBLIOGRAFIA PUBLIKACJI KS. JANA DROZDA SDS (1936–1995)

Skróty tytułów czasopism, wydawnictw ciągłych i seryjnych:

HD	– Homo Dei
KS	– Kalendarz Salwatora
NCMC	– Notificationes Curia Metropolitana Cracoviensi
RBL	– Ruch Biblijny i Liturgiczny
RTK	– Roczniki Teologiczno-Kanoniczne
Sr	– Salwator
WNŻ	– Wezwani na Żniwo. Biuletyn seminaryjny WSD Salwatorianów
WSBZ	– W Służbie Boskiego Zbawiciela

1936

1. Ostatnia Wieczerza, Sr 3 (1936) 4, s. 54–56

1938

2. Na święto Chrystusa Króla, Sr 5 (1938) 10, s. 220–223
3. Tęsknota za Kościołem, Sr 5 (1938) 11, s. 262–264
4. Tęsknota za Kościołem, Sr 5 (1938) 12, s. 285–288
5. W dwudziestą rocznicę, Sr 5 (1938) 9, s. 197–199

1939

6. Czy pójdiesz za tym głosem?, Sr 6 (1939) 7, s. 165–167
7. Z niwy misyjnej, Już wielki czas, Sr 6 (1939) 1, s. 16–18
8. Tęsknota za religią w Japonii, Sr 6 (1939) 2, s. 42–44
9. Misje katolickie w Chinach, Sr 6 (1939) 4, s. 100–102

10. Misje katolickie w Chinach, Sr 6 (1939) 5, s. 123–126
11. Oblicze współczesnych Indii, Sr 6 (1939) 6, s. 144–147
12. Misje salwatoriańskie w Assamie, Sr 6 (1939) 7, s. 173–175
13. Mistycyzm hinduski a Chrystus, Sr 6 (1939) 8, s. 214–216

1947

14. Intronizacja Serca Jezusowego, Sr 14 (1947) 6, s. 123–124
15. Kapłaństwo kobiety, Sr 14 (1947) 12, s. 243–247
16. Kapłan-robotnicy, Sr 14 (1947) 10, s. 200–202
17. Kapłan w pojęciu Chrystusa, Sr 14 (1947) 1, s. 8–12
18. Maryja a powołania kapłańskie, Sr 14 (1947) 4, s. 98–99
19. Najmilszy przyjaciel, Sr 14 (1947) 11, s. 231–234
20. O nowego człowieka w Polsce, Sr 14 (1947) 2, s. 26–27
21. Powołania kapłańskie, Sr 14 (1947) 4, s. 91–92
22. Powołania kapłańskie, Sr 14 (1947) 5, s. 114–116
23. Powołania kapłańskie, Sr 14 (1947) 14, s. 139–141
24. Różaniec szkołą charakteru, Sr 14 (1947) 10, s. 193–194
25. Skąpiec Boży, Sr 14 (1947) 3, s. 62–63
26. Szary człowiek, Sr 14 (1947) 3, s. 49–50
27. Związek propagandy powołań kapłańskich, Sr 14 (1947) 4, s. 95–96

1948

28. Akcja powołań kapłańskich we Francji, Sr 15 (1948) 10, s. 209–212
29. Apostolstwo radości, Sr 15 (1948) 4, s. 76–78
30. Kapłan Chrystusowy, KS, (1948), s. 32–36
31. Encyklika Maryjna, Sr 15 (1948) 19, s. 178–180 (tłum. z francuskiego)
32. Kapłan a społeczeństwo, KS, (1948), s. 43–46
33. Kapłan a społeczeństwo, Sr 15 (1948) 12, s. 252–254
34. Kronika Salwatoriańska, Sr 15 (1948) 2, s. 41–42
35. Najogólniejsze apostolstwo, Sr 15 (1948) 3, s. 50–52
36. Nasz Kościół, Sr 15 (1948) 6, s. 125–129
37. Ocalić człowieka i wrócić do Boga, Sr 15 (1948) 7–8, s. 165–166
38. Ostatni rok życia o. Franciszka Jordana, Sr 15 (1948) 9, s. 184–18
39. Papież pokoju, Sr 15 (1948) 5, s. 100–103
40. Wniebowzięcie NMP, Sr 15 (1948) 9, s. 181–183
41. W piętnastolecie pracy, Sr 15 (1948) 1, s. 1–3
42. W setną rocznicę, Sr 15 (1948) 6, s. 12–124
43. Z domów salwatoriańskich w Polsce, KS, (1948), s. 70–74

1949

44. Absolutność ofiary Mszy św., Sr 16 (1949) 2, s. 41–43
45. Apostolstwo, KS, (1949), s. 35–39
46. Apostolstwo, Sr 16 (1949) 1, s. 18–22
47. Czyiny Papieża Piusa XII, Sr 16 (1949) 4, s. 73–74
48. Z życia wielkiego papieża, Sr 16 (1949) 4, s. 66–72

1950

49. U progu chwały, KS, (1950), s. 95–98

1951

50. Czwarty ewangelista wedle legendy i sztuki, RBL 4 (1951), s. 417–431
 51. Istota katolicyzmu, Sr 18 (1951) 4, s. 98–99
 52. W trzydziestą trzecią rocznicę, Sr 18 (1951) 9, s. 260–263

1952

53. Ostatnia Wieczerza w świetle ostatnich dyskusji, RBL 5 (1952), s. 436–445

1957

54. Recenzje do Listów Św. Pawła w przekładzie z języka greckiego S. Kowalskiego, RTK 4 (1957), s. 109–113

1959

55. Katolicyzm w Izraelu, HD 28 (1959) 3, s. 419–426
 56. Z rozważań nad prologiem czwartej Ewangelii, HD 28 (1959) 3, s. 348–353

1963

57. Mamre-ojczyzna Abrahama, RTK 10 (1963) z. 1, s. 85–91
 58. Problem „sensu pełniejszego” w Piśmie św., RTK 10 (1963) z. 2, s. 89–103

1966

59. Pismo święte Starego i Nowego Testamentu (Biblia Tysiąclecia), przekłady: Księga Sędziów, s. 230–253; Księga Ezechiela, s. 986–1029; Ewangelia Św. Jana, s. 1216–1241; Poznań-Warszawa 1966

1968

60. Hermeneutyka, Trzebinia 1968, ss. 154 (mps)
 61. Księgi Proroków mniejszych: Ozeasza, Joela, Amosa, Abdiasza, Jonasza, Micheasza, Wstęp-Przekład z oryginału-Komentarz, Poznań 1968

1971

62. Materiały biblijne do homilii, NCMC 1971, nr 1–2, s. 14–21
 63. Materiały biblijne do homilii NCMC 1971, nr 3–4, s. 80–90

1973

64. Historia egzegezy biblijnej, [w:] Wstęp ogólny do Pisma św., Poznań-Warszawa 1973, s. 32–341

65. Zasady katolickiej interpretacji Pisma św., [w:] Wstęp ogólny do Pisma św., Poznań-Warszawa 1973, s. 297–322
66. Pismo święte Starego i Nowego Testamentu (Biblia Poznańska), t. 1, Poznań 1973. Przekłady: Księga Ezechiasza, Księga Nehemiasza, s. 807–859

1975

67. Formacja w Zgromadzeniu Salwatorianów-Wyższe Seminarium Duchowne, [w:] Salwatorianie w Polsce 1900–1975, (pod red.) Ks. Antoniego Kielbasy, Rzym-Kraków 1975, s. 179–183
68. Orędzie Niepokalanej, 2 wyd., Kraków 1990, ss. 331
69. Sylwetka duchowa ks. Jordana, Tamże, s. 51–116
70. Biblia Poznańska, Poznań 1975. Przekłady: Księga Tobiasza, Księga Judyty, Księga Estery, s. 1–100; Księga Przysłów, s. 321–400; Pieśń nad Pieśniami, Księga Koheleeta, s. 496–524; Księga Barucha, s. 1007–1028

1977

71. Ostatnia Wieczerza-Nową Paschą, Katowice 1977, ss. 207

1979

72. Ks. Bronisław Markiewicz a Pismo św., HD 48 (1979) 2, s. 146–155

1982

73. Huber Georges, Mój anioł pójdzie przed tobą, Kraków 1982 (tłum. z języka francuskiego), ss. 207

1983

74. Maryja w roku kościelnym, Kraków 1983, ss. 192
75. „Ojciec nasz” – (Modlitwa Pańska) według współczesnej egzegezy, Katowice 1983, ss. 219

1989

76. Maryja, Matka Boga i Matka nasza, Marki-Struga k. Warszawy 1989, ss. 223

1990

77. Błogosławieństwa ewangelijne: (Mt 5, 1–12; Łk 6, 20–26), Katowice 1990, ss. 261

1991

78. Litania Loretańska, Kraków 1991, ss. 212
79. Pod znakiem Krzyża: życie, działalność i duchowość Sługi Bożego o. Franciszka Marii od Krzyża Jordana, Założyciela Towarzystwa Boskiego Zbawiciela, Salwatorianów i Salwatorianek, Kraków 1991, ss. 307

1992

80. Modlitwa w Biblii, Referat wygłoszony podczas VII Forum Młodych we Wrocławiu, WNŻ 2/49/1992, s. 35
81. Redakcja i wstęp do książki (od redaktora): Amanda Różanka SDB, Aby odnowić oblicze ziemi: życie i działalność apostołska o. Chryzostoma Małysiaka SDS (1884–1966), Lublin 1992, ss. 85

1993

82. Litania Loretńska, WSBZ (1993) 1, s. 4–5
83. Z cyklu Litania Loretńska: Święta Maryjo; Święta Boża Rodzicielko, WSBZ (1993) 2, s. 6–7
84. Z cyklu Litania Loretńska: Święta Panno nad Pannami. WSBZ (1993) 3, s. 11–12
85. Z cyklu Litania Loretńska: Matko Chrystusa, WSBZ (1993) 4, s. 6

1994

86. Z cyklu Litania Loretńska: Matko Kościoła, WSBZ (1994) 1, s. 4
87. Z cyklu Litania Loretńska: Matko łaski Bożej, WSBZ (1994) 2, s. 10–11
88. Z cyklu Litania Loretńska: Matko Nieskalana: M. Najczystsza; M. Dziewicza; M. Nienaruszona, WSBZ (1994) 3, s. 5
89. Z cyklu Litania Loretńska: Matko Najmilsza, WSBZ (1994) 4, s. 6–7

1995

90. Człowiek mocny duchem w czasach niemocy i ucisku: życie i działalność ks. Tomasza Alfonsa Ślusarczyka, Założyciela Instytutu św. Misjonarek Chrystusa, Kraków 1995, ss. 157
91. Z cyklu Litania Loretńska: M. Przedziwna: M. Dobrej Rady; M. Stworzyciela; M. Zbawiciela, WSBZ (1995) 1, s. 8–9
92. Z cyklu Litania Loretńska: Panno Roztropna; P. Czcigodna; P. Wsławiona; P. Można, WSBZ (1995) 2, s. 8
93. Z cyklu Litania Loretńska: Panno Łaskawa; P. Wierna, WSBZ (1995) 3, s. 6
94. Z cyklu Litania Loretńska: Zwierciadło Sprawiedliwości; Stolico Mądrości; Przyczyno Naszej Radości, WSBZ (1995) 4, s. 9
95. Z cyklu Litania Loretńska: Przybytku Ducha Świętego; Przybytku Chwalebny; Przybytku Sławny Pobożności; Różo Duchowna, WSBZ (1995) 5, s. 15
96. Z cyklu Litania Loretńska: Wieżo Dawidowa; Wieżo z kości słoniowej; Domie Złoty, WSBZ (1995) 6, s. 10–11